

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК16-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету

бізнесу та сфери обслуговування

30 серпня 2023 р.,

протокол № 5

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»

спеціальності 051 «Економіка»

освітньо-професійна програма «Цифрова економіка»

факультет бізнесу та сфери обслуговування

кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри

фінансів та цифрової економіки

28 серпня 2023 р.,

протокол № 9

Завідувач кафедри

Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми

Наталія ОВАНДЕР

Розробник: д.е.н., проф. кафедри фінансів та цифрової економіки
УЩАПОВСЬКИЙ Юрій

Житомир
2023 – 2024 н.р.

	Екземпляр № 1	Арк. ___/2
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	нормативна	
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5		2-й	2-й
	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні	
		32 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	112 год.
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53% аудиторних занять, 47% самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 7% аудиторних занять, 93% самостійної та індивідуальної роботи.

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. ___/3</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Сучасні економічні теорії» є оволодіння логікою розвитку сучасної економічної науки, методологією та інструментарієм сучасного економічного аналізу та вміння їх застосовувати у поточній господарській практиці.

Завданнями вивчення дисципліни «Сучасні економічні теорії» є:

знати і розуміти

- основні теоретичні моделі розвитку сучасної науки;
- теоретико-методологічні витоки сучасних економічних концепцій;
- основну проблематику досліджень у сучасній економічній думці;
- провідні напрями, течії та школи сучасної економічної теорії;
- основні методи сучасного економічного аналізу;
- досягнення провідних шкіл та представників сучасної економічної науки;
- вплив здобутків сучасної економічної теорії на економічну політику провідних країн світу

вміти

- використовувати методологію сучасного економічного дослідження;
- орієнтуватися у парадигмах розвитку сучасних економічних доктрин;
- пояснити основні закономірності економічного розвитку суспільства та їх відображення в економічних концепціях;
- охарактеризувати зміст головних напрямів розвитку економічної теорії наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.;
- дати аксіологічну оцінку тих чи інших економічних теорій світової економічної думки в порівнянні з попередніми концепціями;
- розкрити творчий внесок провідних економістів сучасності у розвиток світової економічної науки;
- пояснити зміну ролі та місця того чи іншого напрямку сучасної економічної думки на окремих етапах її розвитку;
- розкрити практичне значення окремих теоретичних концепцій;
- провести аналіз конкретної економічної ситуації з точки зору концептуального підходу тих чи інших шкіл сучасної економічної теорії;
- здійснити компаративний аналіз різних теоретичних концепцій на основі їхнього змісту, методологічних засад, практичного значення;
- вести наукову дискусію з проблематики методології сучасної економічної науки.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких **компетенцій**:

- ПК1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
- ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства.
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. ___ / 4</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

- ЗК11.Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ФК1.Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки.
- ФК3.Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
- ФК4.Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ФК5.Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
- ФК9.Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних моделей соціально-економічні процеси.
- ФК11.Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Предмет і методи дисципліни «Сучасні економічні теорії»

Об'єкт і предмет дисципліни «Сучасні економічні теорії». Критерії виокремлення сучасної економічної теорії з цілісного теоретичного знання. Основні етапи генезису і еволюції економічної думки. Нові методологічні підходи постнекласичної науки. Перехід від об'єктної до проблемної орієнтації сучасної науки. Мета, завдання та основні функції курсу «Сучасні економічні теорії».

Теоретичні моделі розвитку науки. Комулятивна модель П. Дюгема. Фальсифікаційна модель К. Поппера. Теорія наукових революцій Т. Куна та її пояснення М. Бронфенбреннером і Д. Метою. Модель конкуруючих програм досліджень І. Лакатоша.

Сучасні економічні теорії та *методологія* їх аналізу. Два підходи до наукової методології: традиційний і сучасний. Наукове абстрагування. Індукція та дедукція. Марк Блауг «Методологія економічної науки». Альтернативні концепції методу: системного моделювання, радикального раціоналізму і методологічного плюралізму.

Структура методологічних досліджень. Методи сучасного економічного аналізу. Метод системного аналізу та його складові. Синергетичний підхід. Системно-синергетичний, системно-структурний (системно-функціональний) методи дослідження. Історико-генетичний метод. Математичні методи аналізу та математичне моделювання. Метод компаративістики. Метод аналогії.

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. ___/5</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

Підходи та критерії періодизації господарського розвитку суспільства.

Періодизація на основі *формаційної* (стадійної) парадигми: С. Десницький, Ф. Ліст, Б. Гільдебранд, К. Бюхер, К. Маркс, В. Левицький, К. Поланьї, В. Ростоу, Д. Белл, Е. Тоффлер, Дж. К. Гелбрейт. Циклічні схеми періодизації історико-економічного розвитку суспільства: Дж. Віко, Й. Гердер, Е. Мейер. *Цивілізаційна* парадигма господарської еволюції. Поняття цивілізації. Схема світової історії К. Ясперса. Вирішальна роль людини. Порівняльний аналіз формаційної та цивілізаційної парадигм. Системи Л. Моргана, М. Данилевського, О. Шпенглера, А. Дж. Тойнбі, С. Хантінгтона.

Тема 2. Сучасні трансформації кейнсіанського напрямку економічної науки

Розвиток кейнсіанства протягом 40-70-х років ХХ ст. Основні етапи розвитку кейнсіанства. Генезис кейнсіанства (30-40-і рр. ХХ ст.).

60-і рр. ХХ ст. Кейнсіанська ортодоксія: теорія економічного циклу Дж. Гікс (Хікс), Е. Гансен (Хансен), Р. Гаррод (Харрод); теорія економічної динаміки і зростання Р. Гаррод – О. Домар. Кейнсіансько-неокласичний синтез: Дж. Гікс, П. Самюельсен. Ліве кейнсіанство: Дж. Робінсон, Н. Калдор, П. Сраффа.

Криза кейнсіанства. Виникнення посткейнсіанства (70-і рр. ХХ ст.) Монетарне посткейнсіанство: Р. Клауер, П. Девідсон, С. Вайнтрауб, Х. Мінські. Посткейнсіанство М. Калецького. Неорікардіанське посткейнсіанство: Дж. Робінсон, Н. Калдор, П. Сраффа, Л. Пазінетті, Дж. Ітуелл.

Становлення нового кейнсіанства (80-і рр. ХХ ст.) Зміни у предметі та методах дослідження. Стенфордський університет: Б. Грюнвальд, Дж. Стігліц. Університет Берклі: Дж. Акерлоф, Ж. Йеллен. Массачусетський технологічний університет: О. Бланшар, Дж. Ротемберг. Принстонський університет: Б. Бернанк, Гарвардський університет: Гр. Манків (Менкю).

Місце макроекономічних моделей послідовників Дж. М. Кейнса у сучасній економічній теорії. Система державного регулювання у Швеції. Порівняльна характеристика кейсіанства і шведської економічної школи. Е. Ліндаль. Е. Лундберг, Г. Мюрдаль, Б. Улін. Особливості кейнсіанства у Франції (Г. Ардан).

Тема 3. Сучасні концепції неолібералізму та соціальні школи

Теоретичні основи і загальна характеристика сучасного неолібералізму. «Жорстке ядро» методології неолібералізму. Порівняльна характеристика

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк ___/6</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

класичного та нового лібералізму. Основні школи неолібералізму першої третини ХХ ст. Виникнення німецького ордолібералізму. Концепція господарського порядку та ідеальні типи господарських систем Вальтера Ойкена. Французький неолібералізм Моріса Алле.

Нова австрійська школа: становлення та розвиток. Постулати прагматології Людвіга фон Мізеса. Теорія економічних систем. Австрійська модель економічного циклу. Мікроекономічний аналіз державної політики Фрідріха фон Гаєка. Теорія інституційного примусу. Теорія економічного зростання та економічної відсталості. Теорія суспільного вибору та економічного аналізу інституцій і права. Глобальний лібералізм.

Концепція соціального ринкового господарства А. Мюллера-Армака. Основні структурні елементи та мета соціального ринкового господарства. Практичне втілення концептуальних засад соціального ринкового господарства в економічній політиці К. Аденауера та Л. Ерхарда. Теорія і політика суспільного ладу В. Рьопке і О Рюстова.

Основні сучасні течії неолібералізму. Неіндивідуалізм, об'єктивізм в США та Великій Британії. Ордолібералізм в Німеччині. Неомаргіналізм в Австрії та Швейцарії.

Тема 4. Монетаризм як мейнстрім сучасної економічної науки

Звужене та розширене пояснення монетаризму: монетаризм як модифікований варіант кількісної теорії грошей; монетаризм як течія економічного консерватизму. Етапи розвитку монетарної концепції. Основні теоретичні положення кількісної теорії грошей. Новітній варіант кількісної теорії грошей.

Теоретичні постулати економічної концепції Мілтона Фрідмена. Методологія досліджень. Теорія перманентного доходу. Монетарна теорія циклу. Розрахунок синхронності стабілізаційних заходів. Теорія номінального доходу.

Особливості сучасного монетаризму. Відмінності економічної політики монетаризму і кейнсіанства. Зближення поглядів представників посткейнсіанства та монетаризму. Монетаристи-неокласики. Монетаристи-градуалісти. Монетаристи-прагматики. Нові монетаристи.

Ідеї монетаризму в економічній політиці окремих країн. «Рейганоміка». «Тетчеризм».

	Екземпляр № 1	Арк. __/7
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

Модуль 2

Тема 5. Теорії неоконсерватизму

Методологія та основні теоретичні постулати неоконсерватизму у 80-і роки ХХ ст. Обґрунтування неоконсервативної економічної політики. Концепція економіки пропозиції. Теорія раціональних очікувань. Англо-американська (неокласична) та європейська (ордоліберальна) парадигми ринкового неоконсерватизму. Характерні риси неоконсерватизму.

Теоретичні основи та характерні риси «економіки пропозиції». Крива А. Лаффера. Ефект А. Лаффера. Використання принципів «економіки пропозиції» в сучасній економічній політиці.

Теорія раціональних очікувань: теоретичні основи та практична спрямованість. Загальна економічна рівновага та теорія циклу у працях Р. Лукаса. Постулати теорії раціональних очікувань у працях Т. Сарджента та Н. Воллеса. Концепція Дж. Мута. Нова класична макроекономіка. Правило Й. Шумпетера.

Тема 6. Соціально-інституційні технократичні теорії

Методологічні особливості та основні етапи становлення інституціоналізму. Міждисциплінарний підхід. Заперечення концепції homo economicus. Еволюційний підхід. Дослідження соціально-економічних інституцій. Характерні риси раннього інституціоналізму. Методологія неінституціоналізму. Індустріально-соціологічна школа. Теорія суспільного вибору. Кон'юнктурна школа. Теорії трансформації ринкової економіки. Нова інституційна економічна теорія.

Соціально-інституційні економічні технократичні теорії. Фактори якісних зрушень у розвитку світової економіки 50-60-х рр. ХХ ст. Основні ознаки сучасної НТР. НТП як потужний чинник трансформаційних процесів в економічній системі. Теорії технократичного детермінізму. Ян Тінберген та фактор НТП. Постіндустріальне суспільство Дж. К. Гелбрейта.

Теорії індустріалізму. Теорії системної трансформації капіталізму. Пітер Друкер. Адольф Берлі. Джон К. Гелбрейт. Теорія модернізації. Теорія стадій економічного зростання Волта Ростоу.

Глобальні проблеми та наслідки глобалізації. Програма нового гуманізму А. Печчеї. Концепція сталого розвитку Л. Брауна. Теорія універсального еволюціонізму. Концепція світ-системного аналізу Ф. Броделя і І. Валлерстайна.

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. ___ / 8</i>
<i>Житомирська політехніка</i>	<i>МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015</i>	<i>Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023</i>

Соціокультурні виміри глобалізації (У. А. Л'юїс. К. Віттфогель).

Сучасні концепції постіндустріального суспільства. Теорія індустріального суспільства Раймона Арона. Нове індустріальне суспільство Дж. К. Гелбрейта. Фактори переходу від індустріального до постіндустріального суспільства. Постіндустріальне суспільство Данієла Белла. Концепція постіндустріального суспільства Елвіна Тоффлера. Суспільство знань Пітера Друкера. Концепції інформаційного суспільства. Теорія мережевого суспільства Мануела Кастельса. Японська модель Ф. Фукуяма та Й. Масуди.

Тема 7. Структура та основні течії сучасного інституціоналізму

Витоки та методологічна основа сучасного інституціоналізму. Розширення об'єкту дослідження. Посилення суперечностей суспільного розвитку. Ставлення до неокласиків. Концепція homo institutus. Соціологічна течія. Франсуа Перру. Роберт Гейлблонер (Хейлбронер). Гуннар Мюрдаль. Неінституціоналізм як течія сучасного інституціоналізму. Еволюція традиційного (класичного) інституціоналізму. Виникнення нової інституціональної економічної теорії. Спільні методологічні риси та відмінності неінституціоналізму та нової інституціональної економічної теорії.

Основні теоретичні концепції неінституціоналізму. Рональд Коуз: теорія трансакційних витрат; теорія прав власності. Джеймс Бюкенен: теорія суспільного вибору. Теорія інституцій Дагласа Норта.

Нова інституціональна економічна теорія. Зміни у «жорсткому ядрі» неокласики. Олівер Вільямсон. Теорія ігор Дж. Фон Неймана. Рівновага Штакельберга. Рівновага Неша. Теорія неповної раціональності Герберта Саймона. Теорія економіки угод. Інституціональні підсистеми Л. Болтанськи, С. Лафайє та Л. Тавено.

Еволюційна економіка. Р. Нельсон, С. Дж. Вінтер: «Еволюційна теорія економічних змін» Дослідження економічної теорії та інституцій Дж. Ходжсоном.

Тема 8. Новітні тенденції у розвитку світової економічної науки

Новий етап наукового пізнання і економічна теорія. Постнеокласичний етап сучасного розвитку науки. Залучення суб'єкту пізнання до пізнавального процесу. «Троїстий союз» У. Баумоля: економічна теорія – кількісні методи аналізу – прикладні дослідження. Економічна система у площині постнеокласичної науки. Криза сучасної неокласики. Аксіологічні аспекти пізнання. Розширення об'єкту

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк ___/9</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

економічної теорії. Перехід від об'єктної до проблемної орієнтації. Системний підхід інституційного аналізу. Синергетичний підхід. Дисипативні структури. Цивілізаційний підхід. Глобальний еволюціонізм.

Зміни у методології та перспективи розвитку основних напрямів сучасної економічної теорії. Нелінійність, різновекторність та циклічність суспільного прогресу. Плюралізм та антропоцентризм сучасного економічного знання. Формування нових методологічних підходів. Парадигмальні зрушення. Поширення нових конкретних методів аналізу. Цивілізаційна парадигма суспільного розвитку. Парадигма фізичної економії або парадигма сталого розвитку. Еволюційний підхід як метод аналізу.

Пріоритети у проблематиці економічних досліджень на початку XXI століття. «Людський капітал» як фундаментальна категорія сучасної економічної науки. Трансформаційні процеси. Взаємодія локального і глобального у економіці. Взаємодія природи і суспільства. Електронний котедж Е. Тофлера. Формування нової економічної теорії. Інноваційна діяльність як чинник економічного зростання.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семінарські	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
№1	Модуль 1				
	Тема 1. Предмет і методи дисципліни «Сучасні економічні теорії»	15	4	4	7
	Тема 2. Сучасні трансформації кейнсіанського напрямку економічної науки	15	4	4	7
	Тема 3. Сучасні концепції неолібералізму та соціальні школи	15	4	4	7
	Тема 4. Монетаризм як мейнстрім сучасної економічної науки	15	4	4	7
	Разом змістовий модуль 1	60	16	16	28
№2	Модуль 2				
	Тема 5. Теорії неоконсерватизму	15	4	4	7
	Тема 6. Соціально-інституційні технократичні теорії	15	4	4	7
	Тема 7. Структура та основні течії сучасного інституціоналізму	15	4	4	7
	Тема 8. Новітні тенденції у розвитку світової економічної науки	15	4	4	7
	Разом змістовний модуль 2	60	16	16	28
Всього		120	32	32	56

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. ___ / 10</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

5. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і методи дисципліни «Сучасні економічні теорії»	4
2.	Тема 2. Сучасні трансформації кейнсіанського напрямку економічної науки	4
3.	Тема 3. Сучасні концепції неолібералізму та соціальні школи	4
4.	Тема 4. Монетаризм як мейнстрім сучасної економічної науки	4
5.	Тема 5. Теорії неоконсерватизму	4
6.	Тема 6. Соціально-інституційні технократичні теорії	4
7.	Тема 7. Структура та основні течії сучасного інституціоналізму	4
8.	Тема 8. Новітні тенденції у розвитку світової економічної науки	4
РАЗОМ		32

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Предмет і методи дисципліни «Сучасні економічні теорії»

1. Що є об'єктом і предметом вивчення курсу «Сучасні економічні теорії»?
2. Розкрийте основні етапи генезису та еволюції економічної думки.
3. Сформулюйте спільні риси та відмінності між теорією наукових революцій Томаса Куна та моделлю конкуруючих програм досліджень Імре Лакатоша.
4. Зробіть порівняльні характеристики методів: системного моделювання, радикального раціоналізму та методологічного плюралізму.
5. У чому відмінність між системно-синергетичним та системно-структурним методами аналізу?
6. Формаційна (стадійна) та цивілізаційна парадигми господарської еволюції.

Тема 2. Сучасні трансформації кейнсіанського напрямку економічної науки

1. Охарактеризуйте зміст основних етапів зародження та розвитку кейнсіанського напрямку економічної думки.
2. Розкрийте проблематику кейнсіанських досліджень повоєнного періоду (40-60-і рр. ХХ ст.).
3. Назвіть причини, що спровокували кризу кейнсіанства у 70-і рр. ХХ ст. .
4. Які фактори спонукали до появи нового кейнсіанства?
5. Зробіть порівняльну характеристику кейнсіанства і шведської економічної школи.

Тема 3. Сучасні концепції неолібералізму та соціальні школи

1. Охарактеризуйте зміст «жорсткого ядра» методології лібералізму.
2. З'ясуйте принципи і методи концепції господарського порядку Вальтера Ойкена.
3. Розкрийте постулати праксеології Людвіга фон Мізеса.

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. __ / 11</i>
Житомирська політехніка	<i>МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015</i>	<i>Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023</i>

4. Охарактеризуйте концепцію соціального ринкового господарства А. Мюллера-Армака.

5. Зробіть порівняльний аналіз підходів до ролі держави між прихильниками кейнсіанства і неолібералізму.

Тема 4. Монетаризм як мейнстрім сучасної економічної науки

1. Розкрийте причини актуалізації монетаризму в економічній думці.
2. З'ясуйте методологічні підходи Мілтона Фрідмена до аналізу економічних процесів.
3. Проаналізуйте концепцію М. Фрідмена про природний рівень безробіття.
4. Розкрийте відмінності між поглядами представників сучасного і ортодоксального монетаризму.
5. Опишіть причини кризи монетаризму в сучасний період.

Тема 5. Теорії неоконсерватизму

1. Проаналізуйте об'єктивні причини «неокласичного відродження».
2. Розкрийте основні напрями критики кейнсіанської моделі макроекономічного регулювання з боку представників неоконсерватизму.
3. З'ясуйте структуру сучасного економічного консерватизму.
4. Розкрийте зміст теорії «раціональних очікувань» та здійсніть її порівняльний аналіз з теорією «адаптивних очікувань».
5. З'ясуйте місце теорії економіки пропозиції та нової класики в економічних концепціях ХХІ ст. .

Тема 6. Соціально-інституційні технократичні теорії

1. Поясніть передумови, що склалися у другій половині ХХ ст. для виникнення соціально-інституційних економічних теорій.
2. Обґрунтуйте вплив сучасної НТР на формування теоретичної думки кінця ХХ – поч. ХХІ ст..
3. Розкрийте сутність постіндустріального суспільства, та охарактеризуйте теоретичні концепції, що були покладені в її основу.
4. З'ясуйте відмінності між індустріальним та постіндустріальним суспільством.
5. Розкрийте природу інформаційного суспільства у розумінні Ф. Фукуями.

Тема 7. Структура та основні течії сучасного інституціоналізму

1. Розкрийте основні етапи розвитку інституціоналізму протягом ХХ ст..
2. Поясніть передумови формування неінституційної течії економічної думки.
3. Змістовно охарактеризуйте методологічні підходи представників неокласики та неінституціоналізму.

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. ___ / 12</i>
<i>Житомирська політехніка</i>	<i>МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015</i>	<i>Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023</i>

4. Охарактеризуйте основні концепції неоінституціоналізму.

5. Розкрийте теоретико-методологічні особливості та основні складові нової інституціональної економічної теорії.

Тема 8. Новітні тенденції у розвитку світової економічної науки

1. Охарактеризуйте основні етапи розвитку наукового пізнання та особливості його сучасного етапу.

2. З'ясуйте стан та основні проблеми розвитку сучасної економічної науки.

3. Розкрийте зрушення у модифікації парадигми світової економічної думки на початку ХХІ ст..

4. Оцініть нові можливості методологічних змін у сучасній економічній науці.

5. Розкрийте новітні тенденції у розвитку кожного з основних напрямів сучасної економічної думки.

7. Індивідуальні завдання

Протягом семестру студенти в індивідуальному порядку готують доповіді (або пишуть реферати) з проблемних питань відповідної теми і виступають на семінарі (або надають підготовлені матеріали для перевірки викладачу).

8. Методи навчання

МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);

МН2 – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики);

МН4 – пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами);

МН5 – репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;

МН6 – метод проблемного викладу;

МН7 – частково-пошуковий (евристичний);

МН8 – дослідницький метод;

МН9 – дискусійний метод.

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи, модульного контролю та підсумкового контролю (екзамен).

Поточний контроль з дисципліни «Сучасні економічні теорії» базується на оцінці

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. __ / 13</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

результатів вивчення теоретичних питань семінару та через опитування і дискусії навколо основних положень тієї чи іншої теоретичної концепції. Для з'ясування рівня самостійної підготовки студентів практикуються поточні контрольні та самостійні роботи.

Протягом семестру студент денної форми навчання має виконати дві модульні контрольні роботи. До кредитної модульної роботи студент допускається у разі позитивних результатів проміжного контролю.

Модульна контрольна робота містить теоретичні питання, що скеровуються на виявлення рівня підготовки студента за темами курсу «Сучасні економічні теорії».

До екзамену студент допускається у разі позитивних оцінок за підсумками модульних контрольних робіт.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
15	15	10	10	10	10	20	10	

Схема нарахування балів

Підсумкова оцінка з курсу «Сучасні економічні теорії» розраховується таким чином:

$$O_{\text{результ.}} = k_1 \cdot O_{\text{пот.}} + k_2 \cdot O_{\text{мод.}} + k_3 \cdot O_{\text{сам.}},$$

$O_{\text{пот.}}$ – результати поточної активності студента на семінарських заняттях; $O_{\text{мод.}}$ – результати модульних контрольних робіт; $O_{\text{сам.}}$ – оцінка за самостійну роботу.

k_1 , k_2 , k_3 – коефіцієнти, що визначають внесок поточної активності студента на семінарах, модульних контрольних робіт та самостійної роботи на підсумковий результат:

$$k_1 = 0,3; k_2 = 0,4; k_3 = 0,3.$$

Округлення підсумкової оцінки до цілого числа здійснюється за правилами математики.

Рейтингові бали переводяться в оцінки за шкалою оцінок відповідно до критеріїв відповідності рейтингових балів національній шкалі оцінювання знань:

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. __ / 14</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	Оцінка	Бали
A	Відмінно	90–100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно, з обов'язковим перескладанням окремих модулів	35-59
F	Незадовільно, з обов'язковим перескладанням повного курсу	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Фещенко В. М. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. / В. М. Фещенко. – К.: КНЕУ, 2012. – 474 с.
2. Несененко П.П., Артеменко О.А., Патлатой О.Є. Сучасні економічні теорії: Навч. посібник. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 326 с
3. Чухно А.А., Юхименко П.І., Леоненко П.М. Сучасні економічні теорії: Підручник / За ред. А.А. Чухна. – К.: Знання, 2007. – 878 с.
4. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії: Навч. посіб. – К.: Уентр учбової літератури, 2012. – 280 с..

Допоміжна література

1. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі / Пер. з англ. І. Дзюб. – К.: Основи, 2001. – 670 с.
2. Злупко С. М. Економічна думка України: Навчальний посібник. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 496 с.
3. Злупко С. М. Історія економічної теорії: Підручник. – К. Знання, 2005. – 719 с. (<http://www.info-library.com.ua/books-book-101.html>)
4. Злупко С. М. Основи історії економічної теорії: Навчальний посібник. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 628 с.
5. Історія економіки та економічної думки: Навч. посіб. за ред. проф. С. В. Степаненка. – К.: КНЕУ, 2010. – 743 с.
6. Історія економічних учень: Підручник: У 2 ч. – Ч. 1 / за ред. В. Д. Базилевича. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2005 – 567 с. (<http://www.info-library.com.ua/books-book->

	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк. __ / 15</i>
Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/Б/ОК16 -2023

84.html)

7. Історія економічних учень: Підручник: У 2 ч. – Ч. 2 / за ред. В. Д. Базилевича. – 2-ге вид., випр.. – К.: Знання, 2005 – 567 с. (<http://www.info-library.com.ua/books-book-84.html>)
8. Корнійчук Л. Я. Історія економічної думки України: Навч. Посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 431 с.
9. Юхименко П. І., Леоненко П. М. Історія економічних учень: Навч. посіб. – К.: Знання-прес, 2002. – 514 с. (<http://www.info-library.com.ua/books-book-74.html>)
10. Sampat Mukherjee . Modern Economic Theory. – New Age International, 2002 - 1002 с. (https://books.google.com.ua/books?id=4d6FmT2c13cC&hl=uk&source=gbs_book_similarbooks)

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 1.Офіційний портал Верховної ради <http://rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/ua>
3. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Організація Об'єднаних Націй ООН <http://www.un.org/ru/documents/index.html>
5. Всесвітній банк <http://www.worldbank.org/>
6. Сайт Міжнародної Торгівельної організації <http://www.wto.org/>
7. Організація Економічного Співробітництва і Розвитку (ОЕСР) <http://www.oecd.org/>
8. Європейський союз <http://europa.eu/>
9. Міжнародний валютний фонд <http://www.imf.org>
10. Міжнародна організація праці <http://www.ilo.org>